

Beantwoording technische vragen VVD - Statenvoorstel 86/18 Energieagenda 2019-2030

- 1. Op welke tijdslijn van realisatie is de energie-agenda gebaseerd m.b.t. de opstelling van de 50% duurzame energie doelstelling in 2030? Kortom bereiken we het meest in de laatste 2 jaar voor 2030 of voltrekt deze zich meer lineair?*

Er is in de Energieagenda geen doelstelling opgenomen voor de jaarlijkse toename van hernieuwbare energie. In de Energieagenda wordt uitgegaan van het innovatieve toekomstbeeld, omdat het in dit toekomstbeeld zowel technisch als ruimtelijk mogelijk is om de doelstelling van 50% hernieuwbare energie te realiseren. Bij het opstellen van deze toekomstbeelden is via zogenaamde leercurves in mindere of meerdere mate rekening gehouden met ontwikkelingen in verbetering van technologie, efficiëntieverbetering en de mate waarin implementatie (o.a. als gevolg van prijsontwikkelingen) lukt. Bij het Innovatieve toekomstbeeld is ervan uitgegaan dat de huidige beschikbare nieuwste technieken en oplossingen, in 2030 gemeengoed zijn geworden. In het haalbaarheidsonderzoek is toegelicht dat leercurves omstreden zijn vanuit het idee dat de toekomst niet voorspeld kan worden. Dit maakt het ook niet mogelijk om nu al te zeggen via welke tijdslijn de energietransitie zich exact voltrekt.

Wat we wel weten, is dat in het haalbaarheidsonderzoek is beschreven dat we moeten versnellen om de doelstelling van 2030 te halen en op koers te blijven voor de doelstelling van 2050. We kunnen het ons niet permitteren om af te wachten en daarom hebben we in de Energieagenda het principe 'stevig van start' opgenomen. Tevens weten we uit het haalbaarheidsonderzoek dat er economisch gezien bij zowel windenergie als zonne-energie sprake is van een relatief voorspelbare leercurve waarbij de prijs daalt naarmate er meer zonnepanelen of windmolens worden geplaatst. Zo zijn zonnepanelen de afgelopen decennia ruim 100 keer goedkoper geworden en deze prijsdaling is nog lang niet ten einde.

- 2. Welke verhouding is aan gehouden tussen zon en wind m.b.t. de doelstelling van 88PJ welke de basis vormt van deze energie-agenda?*

In het innovatieve toekomstbeeld uit het Haalbaarheidsonderzoek Energie wordt uitgegaan van een elektriciteitsopwekking van 88 PJ uit zon en wind in 2030. Zoals in het Haalbaarheidsonderzoek weergegeven op pagina 81, is uitgegaan van 2,3 GW aan zonne-energie en 0,6 GW aan windenergie. Dit komt ongeveer neer op de verhouding vier delen zon en één deel wind.

Het is belangrijk om (de status van) het Haalbaarheidsonderzoek Energie op de juiste wijze te interpreteren. In het haalbaarheidsonderzoek is in beeld gebracht of de doelstellingen ten aanzien van CO₂-reductie en de opwekking van hernieuwbare energie technisch en ruimtelijk haalbaar zijn binnen Brabant. Via modelmatige berekeningen en op basis van de ruimtelijke/landschappelijke mogelijkheden, zijn een aantal toekomstbeelden geschetst. Het onderzoek doet nadrukkelijk geen uitspraken over de maatschappelijke acceptatie van opstellingen van hernieuwbare energieopwekking. Het haalbaarheidsonderzoek vormt zodoende ook geen blauwdruk voor de verhouding tussen zon en wind. De gesprekken over de ruimtelijke inpassing van hernieuwbare elektriciteitsopwekking in Brabant worden in regioverband gevoerd in het kader van de Regionale Energiestrategieën (RES). Zie daarvoor

ook [de Statenmededeling](#) over de ontwikkeling van de RES'en in Brabant. De resultaten van het haalbaarheidsonderzoek kunnen een inspirerende bijdrage leveren aan het tot stand komen van de RES'en.

3. Welke investeringsaannames hanteert de energie-agenda m.b.t. kosten per Petajoule wind, zon en warmte. Wat zijn de geprognostiseerde kosten per Petajoule om deze duurzame capaciteit wind, zon en warmte aan te sluiten op openbare warmte of energienetten en welke kosten aan de kant van die netten zijn voorzien?

De Energieagenda is een strategisch document dat zich niet bevindt op het niveau van investeringsaannames en geprognostiseerde kosten. In de RES'en worden afspraken gemaakt over de te realiseren energiemix en de te nemen maatregelen. Beide zijn de grondslag voor het bepalen van investeringen die verschillende partijen zullen moeten gaan doen. Wij gaan er dan ook vanuit dat de genoemde investeringsaannames en geprognostiseerde kosten in het verlengde van de RES'en inzichtelijk worden gemaakt.

4. Welk deel van de doelstelling duurzame energie doelstelling 2030 is nu reeds in: verkenning, ontwikkeling, gecontracteerd of geïnstalleerd? (Graag indicatieve percentages per duurzame bron) We willen graag weten welk deel van de opgave volledig nieuw is.

De onderbouwing van de doelstelling voor duurzame energie in 2030 is gebaseerd op het haalbaarheidsonderzoek. Op dit moment hebben wij geen concreet inzicht in welke mate er per duurzame bron projecten in verkenning, ontwikkeling of gecontracteerd zijn. Dit concrete beeld komt in 2019 onder regie van de regio's tot stand in het kader van het opstellen van de RES'en.

5. Hebben alle stakeholders die in de agenda worden genoemd zich reeds geïnteresseerd aan hun deel en inbreng van de agenda?

De Energieagenda maakt inzichtelijk wat onze - provinciale - ambities, principes en strategieën zijn. Daarmee is de Energieagenda de leidraad voor ons eigen handelen. Het is zeer gewenst dat de provincie binnen de Brabantse energietransitie haar positie bepaalt; partners willen weten waar de provincie wel en niet van is. De Energieagenda is zodoende zelfbindend voor de provincie, maar niet voor de stakeholders die in de agenda worden genoemd. De Energieagenda is echter wel in afstemming met stakeholders opgesteld. In het vervolgproces worden samen met onze stakeholders uitvoeringsprogramma's opgesteld die ingaan op projecten, samenwerking, planning en financiering. In de uitvoeringsprogramma's, monitoring en bijsturing trekken we graag gezamenlijk op met onze partners. Ook in de Regionale Energiestrategieën (RES) concretiseren we de samenwerking met onze partners.

6. Vormt deze agenda ook de inbreng van Brabant die nu via IPO wordt gehanteerd bij de onderhandelingen met het rijk over nieuwe Klimaat en Energie Akkoord?

Op grond van de afspraken in het Interbestuurlijk Programma tussen de koepels van gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk nemen de gezamenlijke provincies, met een in het IPO-bestuur samengestelde bestuurlijke delegatie, deel aan de onderhandelingen voor het Klimaatakkoord. Het IPO zit zodoende namens de twaalf provincies aan de Klimaat tafels, waarbij de gezamenlijke input van de provincies de inbreng van het IPO aan de tafels bepaalt.

Naast het IPO zitten er tientallen andere organisaties aan de tafels. Onze input aan het IPO leveren wij op basis van vigerende kaders. Deze kaders bieden soms onvoldoende houvast om tot concrete inbreng te komen. Uiteindelijk zal elke provincie gevraagd worden in te stemmen met het klimaatakkoord. Hiervoor zal de nieuwe Energieagenda 2019-2030 ons kader zijn.

7. De Energie-agenda spreekt over betaalbaar, wat is de grondslag voor dit begrip, is dit gerelateerd aan de huidige gemiddelde kosten dat een gezin jaarlijks aan energie uitgeeft?

Het begrip 'betaalbaar' is in de Energieagenda gerelateerd aan de kosten voor aanleg, beheer en onderhoud voor het toekomstige energiesysteem: energieopwekking, opslag en infrastructuur. Deze kosten zijn onder andere afhankelijk van de energiemix die tot stand komt. Dit is waarom wij willen bevorderen dat bij alle functies wordt nagedacht over besparing en het dichtbij verkrijgen van warmte en elektriciteit.

Deze betaalbaarheid is niet als zodanig gerelateerd aan de huidige gemiddelde kosten die een gezin jaarlijks aan energie heeft. De kosten voor een gezin worden voor een groot deel bepaald door landelijke afwegingen omtrent subsidies, belastingen en heffingen.

8. Welke kosten komen daar als schatting bij voor de beoogde besparing in energieverbruik in particuliere woningen en industrie

Zie het antwoord op vraag 7. Besparingen op energie leveren in het algemeen juist een besparing in kosten op voor particulieren en industrie.